

Veronica peregrina L. - končno tudi v Sloveniji

Veronica peregrina L. - at last also in Slovenia

Tone WRABER

Oddelek za biologijo BF, Večna pot 111, SLO-1000 Ljubljana

Izvleček: 1992 in 1993 je bila na 3 nahajališčih tudi v Sloveniji opažena ameriška adventivka *Veronica peregrina* L. subsp. *peregrina*. Navedene so najdbe te vrste v Sloveniji in njena razširjenost v bližnji sosesčini ter tip rastišča (plevel v okrasnih nasadih in vrtnariji ter članica združbe iz zveze *Nanocyperion*).

Abstract: In 1992 and 1993 *Veronica peregrina* L. subsp. *peregrina*, originally an American taxon, was found in 3 localities in Slovenia. Stated are its new localities, the known distribution in the neighbouring countries, as also its kind of habitat (weed in an ornamental plantation and in a nursery, member of the *Nanocyperion* plant community).

Veronica peregrina, ki bi jo slovensko po njeni domovini lahko imenovali ameriški jetičnik, je izvirno (vse)ameriška. V Evropi, predvsem zahodni in srednji, se je adventivno že zelo razširila (WALTERS & WEBB, 1972: 249) in raste npr. po vsej Italiji (FISCHER 1982: 256). Kar zadeva njeno pojavljanje v bližnji sosesčini, jo v zahodni navajata BERTANI & POLDINI (MARTINI & POLDINI 1989: 156) v Furlaniji, v severni LEUTE (1988: 376) na Koroškem in MELZER (1954: 112) na Štajerskem, v vzhodni pa SOO (1968: 208) na Madžarskem; le na Hrvaškem je doslej še niso našli (FISCHER, BEDALOV & VALJAK, 1989).

V Sloveniji je bila opažena presenetljivo pozno, najprej konec aprila 1992 na gredici z okrasnim cvetjem pred stavbo Mednarodnega grafičnega centra (Tivolski grad), nato pred 29. majem 1992 v vrtnariji Florina v Mariboru ter še 29. maja in 23. junija 1992 v Račah. Pojavljanje na vrtovih in okrasnih gredicah je značilno za enoletne adventivke, je pa seveda bolj ali manj efemerno. *V. peregrina* se pojavlja tudi v združbah

zveze *Nanocyperion*, v katero najbrž sodi provizorno opisana združba *Cypero-Plantaginietum intermediae*; v tej združbi jo z veliko pokrovnostjo (3.1) iz okolice Rač navajajo SELŠKAR, TRPIN & VREŠ (1994, tabela 2: popis 24).

Vrsto *Veronica peregrina* v rodu uvrščajo v sekcijo *Pocilla*, ki združuje enoletnice, le adventivna kavkaško-vzhodnoevksinska *V. filiformis* je trajnica. Iz te sekcije je bilo v Sloveniji doslej znanih 12 vrst (*V. acinifolia*, *V. praecox* - Slovenija?, *V. triphylos*, *V. arvensis*, *V. verna*, *V. agrestis*, *V. polita*, *V. persica*, *V. filiformis*, *V. triloba*, *V. sublobata* in *V. hederifolia*). Podatki o pojavljanju nekaterih od navedenih vrst v Sloveniji so zelo skromni, zastareli in tudi horološko nezadostni. *V. peregrina* se od vseh navedenih vrst loči po goloti zelenih delov in značilnem, "tujem" videzu, o čemer končno priča tudi vrstni pridevek.

Primerki iz Slovenije so popolnoma goli in jih zato uvrščamo v podvrsto *V. peregrina* subsp. *peregrina*. Verjetno je, da se bo pojavila tudi podvrsta *V. peregrina* L. subsp. *xalapen-*

sis (H. B. K.) Pennell, kot to za Italijo domneva FISCHER (1982: 568) in kakor je isti avtor določil primerke iz Celovca (HARTL & al., 1992: 392). Ta podvrsta je porasla z žleznimi dlakami.

Specimina visa:

9952/2 Ljubljana, in areola floralis ante arcem Tivolski grad dictam. 315 m s. m. 4. 1992. Leg. & det. T. WRABER. LJU 125463.

9459/2 Maribor, in horto Florina dicto. V. 1992. Leg. M. KALIGARIČ, det. T. WRABER, LJU 125460.

9560/3 Rače, mali ribnik, 260 m n.

m. 29. 5. 1992. Leg. & det. A. SELIŠKAR & B. VREŠ, ZRC SAZU 91.

9560/3 Rače, ribnik na vzhodni strani velikega ribnika, 260 m n. 23. 6. 1992. Leg. & det. A. SELIŠKAR, D. TRPIN & B. VREŠ, ZRC SAZU 1218.

9560/3 Rače, in humidis in ripa piscinae magnae. Julio 1993. Leg. & det. M. KALIGARIČ, LJU 125462.

Dr. M. KALIGARIČU (Maribor) in mag. A. SELIŠKARJU se zahvaljujem za podatke, ki bistveno dopolnjujejo prvo najdbo v Sloveniji.

Literatura:

- BERTANI, G. & L. POLDINI, 1988: *Veronica peregrina* L. In: MARTINI, F. & L. POLDINI, Segnalazioni floristiche dalla regione Friuli-Venezia Giulia III (32-46). Gortania 10: 145-162.
- EHRENDORFER, F. (Herausg.), 1973: Liste der Gefäßpflanzen Mitteleuropas. Ed. 2. Gustav Fischer Verlag, Stuttgart.
- FISCHER, M. A., 1982: *Veronica* L. In PIGNATTI, S.: Flora d'Italia 2: 558-573.
- FISCHER, M. A., M. BEDALOV & B. VALJAK, 1989. The genus *Veronica* (*Scrophulariaceae*) in Croatia. Linzer biol. Beitr. 21(19): 143-172.
- HARTL, H. & al., 1992: Verbreitungsatlas der Farn- und Blütenpflanzen Kärntens. Klagenfurt.
- LEUTE, G. H., 1988: Neue und bemerkenswerte Pflanzenfunde im Bereich der Landeshauptstadt Klagenfurt in Kärnten. Carinthia II 178(98): 353-378.
- MELZER, H., 1954: Zur Adventivflora der Steiermark I. Mitt. Naturwiss. Ver. Steierm. 84: 103-120.
- SELIŠKAR, A., D. TRPIN & B. VREŠ, 1994: Flora in vegetacija vlažnih rastišč Slovenije - I. Biol. vestn. (v tisku).
- SOÓ, R., 1968: A magyar Flora és Vegetáció rendszertani -novenyfoldrajzi Kezikönyve/Synopsis systematico-geobotanica Florae Vegetationisque Hungariae 3. Budapest.
- WALTERS, S. M. & D. A. WEBB, 1972: *Veronica* L. In TUTIN, T. G. & al. (uredn.): Flora Europaea 3: 242-251.